

Prolínání principů, určené v názvu publikace jako jednotící přístup případových studií, pracuje s konkrétní britskou, resp. irskou zkušeností, stejně jako filosofický koncept „fusion of horizons“. V něm se horizont, k němuž se obrací objektivismus a univerzální historie, prolíná s horizontem subjektivní zkušenosti. Současné metody dějin umění subjektivní zkušenost tvůrce i interpreta přiznávají, jak ukazuje i publikace připravená Lyndou Mulvinovou. Objektivizovaná zkušenost, která nenese žádný dějinný moment, existuje v experimentech prováděných v přírodních vědách. V humanitních vědách o ni usilovala i Diltheyova historickokritická metoda: „Stejně jako musí být ověřitelné experimenty v přírodních vědách, má kontrole podléhat rovněž celkový postup ve vědách humanitních. Potud nemůže být dějinnosti zkušenosti ve vědě ponecháno žádné místo.“³ Způsob, jakým britští a irští současníci Johanna Joachima Winkelmanna i jeho pozdější obdivovatelé pochopili závaznost pravidel, a měřítko, v jakém rozšířili podobu antického originálu výrobci, obchodníci a spotřebitelé, však dokazují, že „všechna zkušenost platí jen tak dlouho, dokud se potvrzuje“.⁴ Snad to povzbudí i české badatele.

Taťána Petrasová

Eliška BASTLOVÁ, *Collectio operum musicalium quae in bibliotheca Kinsky ad-servantur (Artis musicae antiquioris catalogorum series, vol. VIII)*, Praha: Národní knihovna ČR 2013, 381 s.

Česká knižní produkce v oboru hudební vědy je značně minoritním žánrem, a to z mnoha důvodů, které není nutné na tomto místě analyzovat. O to více je vhodné na ojedinělé tituly upozornit odbornou veřejnost a představit je v širších muzikologických souvislostech, což je také hlavním smyslem následující stručné recenze. V tomto případě jde o značně specializovanou literaturu – tematický katalog, tedy standardní muzikologickou příručku zprostředkovávající poměrně detailní informace o hudebních prameňech vybraného fondu, v našem případě pražské knihovny rodu Kinských. Publikování tematických katalogů má v České republice sice skrovnou, přesto ale důležitou tradici a navazuje primárně na činnost Hudebního oddělení Národní knihovny ČR a zde od roku 1965 budovaného Souborného hudebního katalogu, kde se soustředí na informace o historických hudebních sbírkách na území celé ČR. Jedná se o projekt celosvětového významu, který dlouhodobě spolupracuje s obdobným evidenčním projektem mezinárodním – Répertoire International des Sources Musicales (známým pod zkratkou RISM) řízeným neziskovou organizací stejného jména ve Frankfurtu nad Mohanem. Katalog hudební sbírky rodu Kinských vznikl také v těsné spolupráci obou institucí, jeho autorkou je Eliška Bastlová-Šedivá, pracovnice NK ČR.

Podobně jako vlastní knihovna i její hudební sbírka je vzácným fondem dokumentujícím hudební zájmy dvou generací zmíněného rodu. Jedná se celkově o 674 signatur zahrnujících více než 1000 skladeb v rukopisech i tiscích z doby cca 1785 až 1840. Podle

³ Tamtéž, s. 301.

⁴ Tamtéž.

dobových signatur a dochovaných historických seznamů, jejichž vzornou edici autorka zařadila do úvodní studie, lze usuzovat, že rozsah sbírky byl v 19. století větší (cca o 100 jednotek), nicméně dochovaný tvar je značně reprezentativní. Jádru fondu tvoří dva sbírkové celky – hudebniny, které shromažďovala Marie Charlotta Karolína Kinská (rozená z Krepenu, 1782–1841), a dále hudebniny její snachy Vilemíny Elisabety (rozené Colloredo-Mansfeld, 1804–1871). Starší vrstva sbírky obsahuje především operní a další vokální literaturu přelomu století, mladší vrstvy potom hudbu instrumentální (klavírní, tance aj.). Ve sbírce jsou ojediněle zastoupeny i kompozice příslušníků šlechty (např. Leopold Kolovrat či Adelheid Clam-Callas), jev příznačný pro první polovinu 19. století. Z dalších cenných hudebnin upozorněme alespoň na raritně dochované skladby Giovanniho Liveratiho, který na přelomu 18. a 19. století působil ve Stavovském divadle a komponoval také pro různé pražské šlechtické domy.

Úvodní studie sice stručně, ale přehledně a zasvěceně informuje o vývoji celé knihovny a hudební sbírky a jejích nejvýznamnějších aspektech, nechybí ani zajímavá obrazová příloha. Hlubší vyhodnocení je přirozeně ponecháno uživateli katalogu, o badatelská témata však nebude jistě nouze – jedná se totiž o první zpracování české šlechtické hudební sbírky tímto způsobem. Katalog je připraven s maximální pečlivostí. Způsob sestavení hesel vychází z pravidel RISMu (včetně seznamu zkratk a anglické terminologie) a je podrobně popsán v úvodu, takže i zájemce-nemuzikolog může do systému celkem brzo proniknout. Celek je rozdělen na rukopisy a tisky, anonymy a konvoluty jsou řazeny na konec oddílů. Jednotlivé skladby jsou popsány velmi podrobně, včetně vodoznaků a hudebních incipitů všech částí (v případě rukopisů). Evidovány jsou také staré signatury, všechny vlastnické a podobné přípisy, a kde to bylo možné, uvedla autorka odkazy na historické seznamy. Možnosti užití celého katalogu rozšiřují i několikere rejstříky. Celý katalog vznikl ve spolupráci s projektem RISM, což má své pozitivní i negativní dopady, přičemž ty prvé převažují – všechny rukopisy byly katalogizovány do veřejné on-line databáze (www.rism.info), čímž se dostupnost informací a možnosti vyhledávání a zkoumání mnohonásobně zvětšují. Jelikož je však tato databáze zaměřena pouze na rukopisy, tisky jsou přítomny pouze v knižním katalogu, a to bez hudebních incipitů, což je v případě některých raritních skladeb skutečně škoda. Incipitovat jen některé hudebniny by však bylo nesystematické, a tak zvolený postup představuje celkem pochopitelný kompromis. Mezinárodní standard publikace potvrzuje také anglická mutace předmluvy a kvalitní grafická úprava, která zvyšuje celkovou uživatelskou hodnotu a pravděpodobnost, že se fond dočká dalšího badatelského využití.

Marc Niubo